Акциски план со краткорочни мерки за чист воздух за период ноември 2025 – март 2026 година

Со цел намалување на загадувањето на воздухот особено во период ноември - март, кога според направените анализи е најкритична состојбата со зголемени концентрации на загадувачки супстанции, Работната Група за чист воздух изработи, а Владата го усвои, Акцискиот план за чист воздух за грејната сезона 2025 – 2026. Во него се проектирани краткорочни превентивни мерки штоќе овозможат редукција на емисиите од детектираните сектори што имаат најголем придонес во зголемувањето на емисиите на цврсти честички, а со тоа и високите концентрации, што ги надминуваат пропишаните стандарди.

Акцискиот план е изработен од страна на Работната Група за чист воздух, формирана од преставници на релевантните сектори во Министерството за животна средина и просторно планирање/Управа за животна средина и усогласен со релевантните институции. Планот е структуриран на начин на кој ги одразува главните извори на загадување на воздухот и соодветно предлага активности/мерки за намалување на загадувањето на воздухот, за кои се дефинира индикативна временска рамка за спроведување. Исто така, се дефинира и надлежната институција за спроведување на активноста/мерката. Мерките во акцискиот план се краткорочни, по сектори за период 2024-2025 година.

Број	Активност	Цел	Надлежна институција
1	Правилно користење на огревно дрво (домашно греење): -да се користи само огревно дрво со прегревање/сушење пред ложење, - да не се употребува пластика, гума, обработено дрво, отпадни материјали Јавното претпријатие за стопанисување со државните шуми “Национални шуми„ П.О.-Скопје во соработка со Министерството за животната средина и просторно планирање да ја информира пошироката јавност за начинот на користење на домашно греење	Сушењето ја намалува влагата присутна во огревното дрво, го подобрува согорувањето Намалување на емисии на загадувачки супстанци во воздух	Министерство за животна средина и просторно планирање Јавното претпријатие за стопанисување со државните шуми “Национални шуми„ П.О.-Скопје
2	Сите на терен 1: Вонредни инспекциски надзори на инсталации со А-Интегрирана еколошка дозвола	Контрола на емисиите во воздух од стационарни извори со цел проверка на усогласеност со Гранични вредности на емисија Контрола на фреквенција на мерења и стандардните методи на лабораториските мерења.	Државен инспекторат за животна средина

		Опомени и казнување за неправилно горење масло, пластика и други опасни материи	
3	Сите на терен 2: Вонредни инспекциски надзори на терен за контрола на инсталции со Б-Интегирана еколошка дозвола и Елаборати за заштита на животна средина	Контрола на емисиите во воздух од стационарни извори со цел проверка на усогласеност со Гранични вредности на емисии Казнувања и опомени за горење гуми, масло, пластика и други опасни материи Подигнување на јавната свест за неправилно горење на опасни материи Намалување на емисии на загадувачки супстанци	Државен инспекторат за животна средина Овластени инспектори за животна средина во рамките на Општините и Градот Скопје
4	Инсталациите со континуиран мониторинг да овозможат јавен пристап на измерените податоци	Транспарентно прикажување на податоците од континуиран мониторинг во реално време при времетраење на епизодите со алармантно загадување на воздухот.	Министерство за животна средина и просторно планирање Инсталации со А-Интегрирана еколошка дозвола
5	Вонредни контроли на станиците за технички преглед на возила, со цел да се утврди дали се спроведува мерење на емисија на издувни гасови	Намалување на емисии на загадувачки супстанци	Министерство за внатрешни работи Министерство за енергетика, рударство и минерални суровини Станици за технички преглед
6	Вонредни контрола на техничка исправност на возилата, особено за оние со дизел горива и нерегистрирани возила	Намалување на емисии на загадувачки супстанци од сообраќајот Отстранување на возила од сообраќајот кои се нерегистрирани или чии емисии на издувни гасови не задоволуваат пропишаните стандарди	Министерство за внатрешни работи - Сообраќајна полиција
7	Редовно чистење на атмосферските шахти, метење и миење на улици и тротоари	Намалување на емисии на загадувачки супстанци од ресуспензија	Јавни претпријатија за комунална дејност на Општините и Градот Скопје
8	Вонредни контроли на градилишта	Намалување на емисии на загадувачки супстанци	Државен инспекторат за градежништво и урбанизам Надлежни општински инспектори за урбанизам и градежништво

9	Контрола на оџаци	Намалување на емисии на загадувачки супстанци Согласно одредбите на Правилникот за одржување во исправна состојба на оџаците, димоводните уреди, системите за воздух, системите за воздушно и водено греење, огништа-котли за парно греење на објектите, како и во индустриски и и занаетчиски постројки (Службен весник на РМ, бр. 146 од 08.11.2010 година)	Дирекција за заштита и спасување (Подрачни единици)
10	Подготовка и усвојување на краткорочни акциски планови согласно член 27-а од Законот за квалитет на амбиентен воздух	Да подготват и усвојат краткорочни акциски планови со цел да стапат на сила при прогласување на алармантна состојба	Град Скопје, Велес, Битола, Кичево, Тетово, Гостивар, Кавадарци, Струмица, Прилеп, Охрид, Гевгелија, Куманово, Кочани Општините се идентификувани во Листите на зони и агломерации обајвени на веб страната на Министерство за животна средина и просторно планирање (https://www.moepp.gov.mk/dokumenti/lista-soglasno-zakon-za-kvalitet-na-vozdukh)
11	Строга забрана на горење на отворено	Намалување на емисии на загадувачки супстанци	Општините и градот Скопје Државен инспекторат за животна средина